

มติชน

ปีที่ 34 ฉบับที่ 12157 วันพฤหัสบดีที่ 23 มิถุนายน พุทธศักราช 2554 หน้า 9

**แบคทีเรียมรณะ
'อี.โคไล'**

อี.โคไลระบาดสะเทือนยุโรป พบว่ามีจุดเริ่มต้นจากเยอรมนีตอนเหนือ โดยมีผู้ป่วยเกือบ 3,000 ราย เสียชีวิตร่วม 30 ราย ปรากฏเป็นข่าวทุกวัน

อี.โคไลเป็นแบคทีเรียที่พบได้เป็นปกติในลำไส้มนุษย์และสัตว์ทุกชนิด เป็นแบคทีเรียที่ช่วยย่อยกำจัดกากอาหารในลำไส้และออกมาในอุจจาระและมูลสัตว์ อี.โคไลส่วนใหญ่ไม่ก่อโรคในมนุษย์ถ้าอยู่เฉพาะในลำไส้ จะก่อโรคเมื่อลูก้าเข้าไปในอวัยวะอื่น เช่น ทางเดินปัสสาวะ กระแสเลือด มีบางสายพันธุ์เท่านั้นที่ทำให้ก่อโรคในระบบทางเดินอาหาร ทำให้เกิดโรคอุจจาระร่วง โดยอาการมีได้ตั้งแต่ถ่ายเป็นน้ำ อาการคล้ายบิด จนถึงถ่ายเป็นมูกเลือด

การแบ่งสายพันธุ์ของ อี.โคไลแบ่งตามปฏิกิริยาน้ำเหลือง ปฏิกิริยาต่อตัวแบคทีเรียเป็น "O" และต่อเส้นใยขนรอบตัวเป็น "H" อี.โคไลจึงมีหลากหลายชนิด อี.โคไล

O 104 : H 4 เป็นแบคทีเรียที่สร้างสารพิษคล้ายบิดไม่มีตัว (Shiga toxin 2) สารพิษดังกล่าวมีผลทำให้เกิดการอุดตันของหลอดเลือดฝอย เกิดเลือดดำ และเกิดภาวะไตวายเฉียบพลัน ถึงขั้นเสียชีวิตได้

ผู้ป่วยจะมีอาการท้องเดิน ปวดท้อง ถ่ายเป็นมูกเลือด หลังจากเริ่มทานอาหารเข้าไป 1-3 วัน ต่อมาอีก 3-5 วัน จึงมีอาการไตวายตามมา บางรายถึงขั้นเสียชีวิต จากการสอบสวนสาเหตุแหล่งที่มาของโรคในเยอรมนี ในระยะแรกสงสัยที่มาจากผักสดจำพวกแตงกวา มะเขือเทศ ผักสลัด ต่อมาเมื่อศึกษาทางระบาดวิทยา พบว่าถั่วงอกที่เพาะทางเหนือของเยอรมนีน่าจะมีส่วนเกี่ยวข้อง เพราะพบว่าผู้ที่รับประทานถั่วงอกดิบ ในช่วงระบาด มีโอกาสเสี่ยงในการเกิดโรคสูงกว่าคนที่ไม่ได้รับประทาน 8.6 เท่า ผู้ป่วยที่ต้องสงสัยคือ ถ้ามีอาการท้องเดิน ถ่ายเป็นมูกเลือด และเดินทางมาจากแหล่งระบาดในยุโรป หรือ

รับประทานผักผลไม้ที่มาจากแหล่งระบาด รวมทั้งผู้ที่สัมผัสผู้ป่วย จะอยู่ในข่ายต้องสงสัย ควรพบแพทย์ทันที
การป้องกันที่ดี คือ "กินร้อน ช้อนกลาง ล้างมือ" บริโภคผัก ผลไม้ที่สะอาด ผ่านวิธีการล้างที่ถูกต้อง
ศ.นพ.ยง ภู่วรวรรณ
โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์